

SP. ZN.: OSP/MMB/0382874/2021/5
Č. J.: MMB/0405712/2021**VYŘIZUJE:** Mgr. Ivanka Pavlisová
TEL./E-MAIL: 542 173 713/pavlisova.ivanka@brno.cz

Brno, 18.08.2021

Rozhodnutí

Odbor sociální péče Magistrátu města Brna jako věcně a místně příslušný správní orgán podle ustanovení § 89 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dne 18.08.2021 v odvolacím řízení podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu ve věci odvolání paní Bc. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] (dále také „odvolatelka“ nebo „podatelka“ nebo „matka“), zastoupené Zuzanou Candigliota (plná moc doložena), advokátkou, Burešova 6, Brno, proti rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-Bohunice (dále také „ÚMČ Brno-Bohunice“ nebo „ÚMČ“), č.j. BBOH/03130/21/SOC, ze dne 09.06.2021, o odmítnutí žádosti odvolatelky o nahlížení do spisové dokumentace, doručené na ÚMČ dne 07.06.2021, ve věci výkonu kolizního opatrovnictví k nezletilému [REDAKCE] nar. [REDAKCE] bytem [REDAKCE], Brno rozhodl takto:

Odvolání účastnice řízení, paní Bc. [REDAKCE] bytem [REDAKCE], zastoupené Zuzanou Candigliota, advokátkou, Burešova 6, Brno, (dále též jen „právní zástupkyně“) proti rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-Bohunice, BBOH/03130/21/SOC, ze dne 09.06.2021 o odmítnutí nahlížení do spisové dokumentace Om 20/19 ve věci nezl. [REDAKCE], nar. [REDAKCE] bytem [REDAKCE] se

z a m í t á ,

neboť není důvodné, a napadené usnesení Úřadu městské části města Brna Brno-Bohunice, č.j. BBOH/03130/21/SOC, ze dne 09.06.2021 se

p o t v r z u j e .

Odůvodnění

Odvolatelka se svým podáním ze dne 07.06.2021, doručeným na ÚMČ Brno-Bohunice dne 07.06.2021, zaevidovaným pod č.j. BBOH/03130/21, domáhala nahlédnutí do spisové dokumentace Om 20/19, vedené k nezl. [REDAKCE] (nadále též jen „nezletilý“ nebo „dítě“), resp. zjištění, zda předmětná spisová dokumentace obsahuje e-mailové zprávy z prosince 2020 a ledna 2021 a zápis z jednání realizovaného v dubnu 2021.

Rozhodnutím ÚMČ Brno-Bohunice, č.j. BBOH/03130/21/SOC, ze dne 09.06.2021, bylo rozhodnuto tak, že žádost o nahlížení do spisové dokumentace byla odmítnuta.

Napadené rozhodnutí bylo odvolatelce oznámeno cestou držitele poštovní licence dne 11.06.2021 (doručení je řádně vykázáno). Přípisem doručeným 28.06.2021 na ÚMČ Brno-Bohunice podala

odvolatelka ve smyslu § 86 odst. 1 správního řádu, proti výše uvedenému rozhodnutí odvolání k Magistrátu města Brna (dále také jen „MMB“).

ÚMČ Brno-Bohunice, jakožto správní úřad I. stupně, posoudil odvolání jako včasné a přípustné a současně neshledal důvod pro postup dle § 87 správního řádu, tedy vyřízení věci autoremedurou. V souladu s § 88 správního řádu předal ÚMČ Brno-Bohunice dne 23.07.2021 odvolacímu správnímu orgánu spis Om 20/19, týkající se nezletilého (počítaje v to dokumentaci vedenou ve věci odmítnutí nahlížení do spisové dokumentace) a odvolání včetně svého stanoviska k němu. Odvolací spis byl podatelnou Magistrátu města Brna zaevidován pod č.j. MMB/0382874/2021.

Odvolací orgán sám znovu přezkoumal, je-li odvolání přípustné a včas podané a dospěl k závěru, že lhůta pro odvolání byla dodržena. Za přípustné se považuje takové odvolání, které je podáno tehdy a tam, kde podle platné právní úpravy podání odvolání není vyloučeno, a dále, které je podáno subjektem, jemuž právní úprava zakládá právo odvolání podat. Odvolací správní orgán dospěl k závěru, že podmínky přípustnosti odvolání byly splněny.

V odvolacím řízení se odvolací správní orgán dle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu zaměřil na přezkoumání souladu napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy (zákonost a vady řízení), a stejně tak na přezkoumání věcné správnosti napadeného rozhodnutí, a to v rozsahu, v jakém je odvolatelka napadá.

V rámci odvolacího řízení se Magistrát města Brna seznámil se všemi relevantními podklady, tzn. se spisovou dokumentací Om 20/19 vedenou v souvislosti s kolizním opatrovnictvím dítěte (v době předložení odvolacímu orgánu čítal spis, založený 29.05.2019, celkem 69 listů), včetně písemností, které se týkají správního řízení ve věci žádosti o nahlížení do spisu.

Z předložené spisové dokumentace vyplývá, že k nezletilému ██████ nar. ██████, nebylo přiznáno otcovství. Dne 16.04.2019 podal domnělý otec k Městskému soudu Brno návrh na zahájení řízení o určení otcovství. V souvislosti s tímto návrhem jmenoval Městský soud v Brně usnesením č.j. 84 Nc 704/2019 nezletilému opatrovníka k zastupování v řízení o určení otcovství, a to ÚMČ Brno-Bohunice. Dne 19.05.2020 bylo na ÚMČ Brno-Bohunice doručeno zpětvzetí návrhu na zahájení řízení, které podal domnělý otec. Opatrovník, tedy ÚMČ Brno-Bohunice však na svém stanovisku provést řízení setrval. Městský soud v Brně tedy vydal usnesení 84 Nc 704/2019-36, kdy zpětvzetí návrhu není účinné. Proti tomuto usnesení podala matka odvolání ke Krajskému soudu v Brně, ve kterém navrhuje, aby se předmětné usnesení změnilo tak, že zpětvzetí návrhu je účinné a řízení se zastavuje. Uvedené odvolání Krajský soud usnesením č.j. 70Co 159/2020-50 projednal se závěrem, že odvolání není důvodné a usnesení soudu I. stupně potvrdil. Proti tomuto usnesení podala matka dovolání k Nejvyššímu soudu.

Dne 07.06.2021 podala matka žádost o nahlédnutí do spisové dokumentace vedené k nezletilému, resp. do její části. Tato žádost byla ÚMČ Brno-Bohunice rozhodnutím č.j. BBOH/03130/21/SOC odmítnuta. Své rozhodnutí odůvodňuje správní úřad I. stupně tím, že po dobu výkonu kolizního opatrovnictví, tedy po dobu vedení řízení, pro které je kolizní opatrovník ustanoven, nelze do spisové dokumentace, týkající se vedeného řízení, nahlížet. Nahlížení není umožněno ani zákonným zástupcům dítěte, a to z důvodu zachování rovnosti stran. Kolizní opatrovník má postavení zástupce nezletilého, stejně jako by je měl soudem jmenovaný advokát nebo jiný zmocněnec.

Proti tomuto rozhodnutí podala matka odvolání, v němž argumentuje zněním § 55 ZSPOD o nahlížení do spisové dokumentace a shledává, že zákonem stanovené podmínky (být zákonným zástupcem dítěte) naplňuje, tudíž mělo být její žádosti vyhověno. V odmítnutí žádosti shledává rozpor se zákonem, neboť dle ní zákon nestanoví, že by kolizní opatrovnictví bránilo zákonným zástupcům v nahlížení do spisu, nýbrž je třeba zkoumat zájem dítěte a zda je tento zájem s nahlížením v rozporu. Dále uvádí, že správní orgán I. stupně nezdůvodnil a nevyložil v čem konkrétně spatřuje ohrožení zájmu dítěte, a na základě jakých kritérií ke svému názoru dospěl. Závěrem navrhuje, aby výše uvedené rozhodnutí ÚMČ bylo změněno tak, že odvolatelce bude umožněno nahlédnutí do spisu.

S argumentací uvedenou v odvolání se správní orgán II. stupně neztotožňuje, neboť odůvodnění nalézacího správního orgánu je sice stručné, ale přesto je v něm zdůvodněn a vyložen zájem dítěte, který ÚMČ Brno-Bohunice spatřuje v tom, že nezletilý nebude zkrácen na svém právu rovnosti účastníka řízení. Pro úplnost považuje odvolací správní orgán na tomto místě za vhodné charakterizovat postavení (kolizního) opatrovníka, neboť to má pro posouzení námitek odvolatelky orgánem SPOD zásadní význam.

V současném právním systému plní orgán sociálně-právní ochrany dvojí roli, a to orgánu veřejné moci (veřejnoprávní ochrana) a roli nezávislého zástupce dítěte (opatrovník pro řízení). V mnoha případech zastává OSPOD obě role, které se mnohdy vzájemně prolínají a doplňují. Nicméně v případě nezletilého je příslušný OSPOD nositelem kolizního opatrovnictví a funkci veřejnoprávní ochrany nevykonává. Tato skutečnost je dána tím, že spis Om 20/19 byl založen v souvislosti se soudním řízením ve věci určení otcovství k nezletilému.

Kolizní opatrovník, jako procesní zástupce dítěte, je v souladu s ustanovením § 469 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních v platném znění, soudem jmenován dítěti namísto rodičů, jejichž zájmy mohou být ve střetu se zájmy dítěte. Podle dosud ustálené soudní praxe je pravděpodobnost kolize zájmů mezi rodiči a dítětem obecně dána vždy za situace, kdy jsou rodiče a jejich dítě/děti účastníky jednoho civilního řízení. Opatrovník ustanovený dítěti rozhodnutím soudu má s odkazem na ust. § 31 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, stejné postavení jako zástupce účastníka řízení jednající na základě procesní plné moci udělené přímo zastoupeným účastníkem. Opatrovník, kterým nemusí být nutně OSPOD jako orgán veřejné moci, ale např. i advokát, dítě před soudem zastupuje a předkládá soudu závěry o nejlepším zájmu dítěte. Účelem procesního opatrovnictví nezletilých je zajištění procesní rovnosti a jeho kroky jsou směřovány právě jen k průběhu řízení. Oprávnění a povinnosti kolizního opatrovníka dítěte vyplývají z předpisů, podle kterých byl kolizní opatrovník dítěti ustanoven, a nikoli z veřejnoprávní úpravy pravomocí orgánu sociálně-právní ochrany dětí uvedených v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění. Zájem dítěte tedy v případě kolizního opatrovnictví hájí OSPOD zejména tím, že chrání jeho rovnost vůči ostatním účastníkům řízení. Rovnost procesních stran je jednou z důležitých zásad řízení před soudem i před správním úřadem. Poskytnutí údajů obsažených ve spisové dokumentaci týkajících se nezletilého jinému účastníkovi předmětného řízení k jeho potřebě by bezpochyby se zákonným určením využití takových údajů pouze v zájmu dítěte značně kolidovalo.

Pokud tedy odvolatelka namítá, že správní orgán neměl pro odmítnutí nahlédu do spisu zákonný důvod, neboť odmítnout nahlédnutí lze jen v případech stanovených ust. § 55 odst. 6 písm. b) ZSPOD, je třeba zdůraznit, že v zájmu dítěte je jeho řádné zastupování v občanském soudním řízení respektující princip rovnosti stran upravený ust. § 18 odst. 1 občanského soudního řádu, zakotvený v čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 1 Ústavy České republiky.

Se shora uvedeného vyplývá, že ÚMČ Brno-Bohunice tím, že odmítl žádost matky o nahlížení do spisu ochránil právo dítěte na rovnocenné postavení při soudním řízení, které by nezletilý nemohl z důvodu svého věku a rozumové vyspělosti uplatnit, neboť nezletilé dítě, které je účastníkem občanského soudního řízení, nedisponuje plnou svéprávností. Jelikož je ke svéprávnosti vázána rovněž procesní způsobilost, dítě musí být v civilním řízení ve většině případů až na výjimky zastoupeno zástupcem, jímž je v tomto případě právě OSPOD, neboť dítě je v kolizi se svým zákonným zástupcem.

Jelikož bylo správním orgánem I. stupně o žádosti podatelky rozhodováno ve zkrácené patnáctidenní lhůtě (viz ust. § 55 odst. 6 ZSPOD), procesní práva účastníka řízení pak může podatelka uplatňovat především v rámci odvolacího řízení, zejména pokud jde o právo seznámit se a vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu. V tomto smyslu byla podatelka řízení prostřednictvím své právní zástupkyně odvolacím orgánem patřičně vyrozuměna, podatelka však odvolací orgán výslovně informovala o tom, že tohoto práva nehodlá využít.

Odvolací správní úřad po přezkoumání důvodů odvolání konstatuje, že nemá k dispozici žádné nové důkazy svědčící o jiných skutečnostech, než ze kterých vycházel nalézací správní orgán při vydání usnesení v I. stupni. Nalézací správní úřad se s věcí vypořádal zcela a úplně v rozsahu, který odvolací správní úřad nemá potřebu ani měnit, ani doplňovat.

Magistrát města Brna z důvodů popsaných shora proto potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-Bohunice, který žádost o nahlížení do spisu odmítl.

Odvolací správní orgán tímto uzavírá, že odvolání Bc. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] zastoupené Zuzanou Candigliota, advokátkou, Burešova 6, Brno, proti usnesení Úřadu městské části města Brna Brno-Bohunice č.j. BBOH/03130/21/SOC, o odmítnutí nahlížení do spisové dokumentace neobsahuje žádné další, vzhledem k předmětu řízení relevantní důkazy.

Odvolací správní orgán po posouzení předmětné spisové dokumentace, kterou měl k dispozici pro účely řízení o odvolání, považuje věc za dostatečně objasněnou.

Správní orgán II. stupně v souladu s ustanovením § 90 odst. 5 správního řádu rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku, tj. odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

PaedDr. Jan Polák, CSc.
vedoucí Odboru sociální péče

POČET LISTŮ: 5

OBDRŽÍ:

paní Zuzana Candigliota, advokátka, Burešova 6, Brno

Úřad městské části města Brna, Brno-Bohunice, Odbor sociální, Dlouhá, 625 00 Brno

Magistrát města Brna, Odbor sociální péče, oddělení sociálně právní ochrany dětí,
Koliště 19, 601 67 Brno